

Revisorerna

Till:
Kommunstyrelsen

För kännedom: Kommunfullmäktige

Revisionsrapport översiktlig granskning delårsårsrapport 2019

Kommunrevisorerna i Åmåls kommun har översiktligt granskat delårsrapporten per 2019-08-31. Vi har i granskningsarbetet biträtt av KPMG.

Utifrån granskningen kan revisorerna konstatera att delårsbokslutet uppfyller såväl lag som krav enligt god redovisningssed och ger därmed en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Det prognostiserade resultatet för 2019 visar på ett underskott om 7 Mkr vilket är en försämring jämfört med det budgeterade resultatet om 12 Mkr. Enligt kommunen beror detta främst på ett förväntat underskott inom Valfärd- och arbetsmarknadsnämnden på ca -18 mkr jämfört med budget. Underskottet beskrivs bero på ökade kostnader för försörjningsstöd till följd av tidigare års flyktingmottagande.

Enligt prognosen för 2019 beräknas verksamhetens nettokostnader öka med 4,3 % medan skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas öka med 3,9 % jämfört med föregående år. Den ogynnsamma kostnadsutvecklingen innebär en utmaning för kommunen.

Kommunen beräknas uppnå fyra av sex finansiella mål för god ekonomisk hushållning.

För ytterligare bakgrund till våra bedömningar hänvisar vi till den bilagda revisionsrapporten.

Vi önskar att kommunstyrelsen inkommer med kommentarer till den genomförda granskningen senast den 15 januari 2020.

För kommunrevisionen

Lennart Hansson
ordförande

Gustav Wennberg
vice ordförande

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2019-08-31

Revisionsrapport

Åmåls kommun

KPMG AB

2019-10-24

Antal sidor 13

Åmåls kommun

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2019-08-31

KPMG AB

2019-10-24

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Räkenskaperna och delårsrapporten	1
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	1
2	Inledning	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd	4
2.5	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse för god ekonomisk hushållning	6
3.1.1	Finansiella mål	6
3.1.2	Verksamhetsmål	7
3.2	Balanskravet	8
3.3	Resultaträkning	9
3.3.1	Analys av Resultaträkning	9
3.4	Balansräkning	10
3.4.1	Sammanställd redovisning	10

1 Sammanfattning

Vi har av Åmål kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2019-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Kommunens revisorer ska enligt Kommunallagen¹ 12 kap bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

1.1 Räkenkaperna och delårsrapporten

De mest väsentliga slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Kommunens **resultat för delåret uppgår till 23 mkr**, vilket är 6 mkr lägre än samma period föregående år.
- Kommunens **prognos för helåret uppgår till -7 mkr**, att jämföra med budget uppgående till 12 mkr.
- Kommunens justerade **balanskravsresultat beräknas uppgå till 3 mkr** för 2019 efter avdrag för realisationsvinster på 1 mkr samt ianspråktagande av 11 mkr av tidigare års avsatta medel i balanskravsredovisningen. Balanskravet förväntas därför uppnås.

Vår bedömning är att delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Delårsrapporten har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen² ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsboks slutet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Vår sammanfattande bedömning av de finansiella målen är att fyra av totalt sex mål kommer uppnås under 2019 under förutsättning att kommunens prognos för

¹ Kommunallagen (2017:725)

² Kommunallagen (2017:725), kapitel 5

Åmåls kommun

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2019-08-31

KPMG AB

2019-10-24

helåret är rättvisande. Resultatet i delårsbokslutet bedöms därför endast delvis förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning.

Verksamhetsmål

Vår sammanfattande bedömning är att det verkar saknas tydliga kriterier för när ett strategiskt mål anses uppfyllt. Det framgår inte hur många uppfyllda inriktningsmål som krävs för att ett strategiskt mål ska bedömas vara uppfyllt. Ett flertal inriktningsmål bedöms också svåra att mäta vilket gör det utmanande att göra en övergripande avstämning av måluppfyllelsen. Vi har av den anledningen avgränsat vår bedömning till att omfatta enbart de finansiella målen för god ekonomisk hushållning.

2 Inledning

Av kommunala bokförings- och redovisningslagen³ framgår att kommuner ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret⁴, det vill säga minst sex månader och högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av Kommunfullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap i kommunallagen bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- ✓ Kommunens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal bokförings- och redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting
- ✓ Resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- ✓ Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till Kommunfullmäktige

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2019-08-31.

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL⁵ och Skyrev⁶. Det innebär att vi planerat och genomfört den översiktliga granskningen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss att delårsrapporten inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen av räkenskaperna är översiktlig och avser endast underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål. En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan

³ Kommunala bokföringslags- och redovisningslagen (2018:597), börja gälla från och med 1 januari 2019

⁴ Kommunala bokföringslags- och redovisningslagen (2018:597), kap 13 1§

⁵ Sveriges Kommuner och Landsting

⁶ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i delårsrapporten.

I vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Vår granskning innebär att vi tar stickprov på de finansiella siffrorna och att informationen i förvaltningsberättelsen är förenlig med de finansiella delarna.

Denna rapport sammanfattar i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer:

- ✓ Kommunallag (KL) och kommunal bokförings- och redovisningslag (LKBR)
- ✓ God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- ✓ Interna regelverk och instruktioner
- ✓ Fullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av Kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser Kommunstyrelsens delårsrapport som enligt 11 kap 16 § Kommunallagen ska behandlas av Kommunfullmäktige.

Rapporten är saklighetsgranskad av ekonomienheten.

2.5 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- ✓ Studier av relevanta dokument inklusive delårsrapporten
- ✓ Intervjuer med berörda tjänstemän
- ✓ Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- ✓ Stickprovsvis granskning av specifikationerna till delårsbokslutet med tillhörande underlag för avstämning och verifiering av väsentliga balansposter i den omfattning som krävs som underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål
- ✓ Översiktlig analys av resultaträkningen

3 Resultat av granskningen

3.1 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.1.1 Finansiella mål

Kommunfullmäktige har fattat beslut om sex kommunövergripande finansiella mål.

Målsättning	Uppföljning
Totala kostnader ska inte uppgå till mer än 98,5 % av totala intäkter.	Målet beräknas inte uppfyllas , totala kostnader uppgår till 100,7 % av beräknade totala intäkter enligt prognosen.
Det ekonomiska resultatet ska vara på en nivå som minst resulterar i att det egna kapitalet inflationssäkras.	Målet beräknas inte uppfyllas , prognostiserat resultat uppgår till -7 mkr.
Investeringar ska finansieras med egna medel. Undantag får ske för investeringar som sker inom taxekollektivet. Dessa får finansieras med hjälp av externa lån.	Målet beräknas uppfyllas , samtliga investeringar har finansieras med egna medel och inga lån är aktuella under 2019.
Låneskulden bör amorteras med minst 1 mkr per år.	Målet beräknas uppfyllas , kommunen har inga lån och inga lån är aktuella under 2019.
Soliditeten ska lägst uppgå till 50 %.	Målet beräknas uppfyllas , soliditeten uppgår till 63 % i delåret och trots årets negativa prognostiserade resultat beräknas målet nås.
Avsättningar för framtida förpliktelser, som till exempel pensioner och avslutning deponi, ska planeras och hanteras inom driftsbudget.	Målet bedöms uppfyllas , avsättningar görs för pensioner och deponi.

Enligt kommunens prognos kommer fyra av de sex finansiella målen att uppfyllas under 2019.

Vår sammanfattande bedömning av de finansiella målen är att fyra av de sex målen kommer uppnås under 2019 under förutsättning att kommunens prognos för helåret är rättvisande. Resultatet i delårsbokslutet bedöms därför endast delvis förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning.

3.1.2 Verksamhetsmål

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv skall upprättas. Dessa mål skall följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av årsredovisning och delårsrapport.

Åmåls kommuns vision är, "Sveriges mest gästvänliga stad" vilket beskrivs i fyra värdeord: **Genuin, Ömtänksam, Aktiv** och **Modig**.

Utifrån visionen har kommunfullmäktige beslutat om strategiska utvecklingsområden, strategiska mål samt inriktningsmål. Inriktningsmålen antas av respektive styrelse/nämnd och har sin utgångspunkt i något av kommunens fyra strategiska utvecklingsområden och strategiska mål.

Det finns fyra strategiska utvecklingsområden och till dessa finns fyra strategiska mål kopplade. **De fyra strategiska utvecklingsområdena är:**

- Lärande och utveckling
- Livslång trygghet
- Företagsamhet och kreativitet
- Kultur och rekreation

De fyra strategiska målen är:

- I Åmål ska alla ha möjlighet till utbildning och bildning genom hela livet.
- I Åmål ska alla kunna leva under trygga och goda förhållanden.
- Åmål ska bidra till ökad sysselsättning, egen försörjning och företagsamhet genom att skapa förutsättningar och stimulera kreativa idéer.
- Åmål ska vara det självklara turistmålet med kultur och rekreation i fokus.

Inriktningsmålen som antas av respektive nämnd har sin utgångspunkt i något av kommunens fyra strategiska utvecklingsområden och strategiska mål. Uppföljning av inriktningsmålen redovisas av respektive styrelse/nämnd i trafikljusform i delårsrapporten. Vissa av inriktningsmålen stäms av med hjälp av nyckeltal. Kommunen redogör också för vilka aktiviteter som pågår eller har genomförts som förväntas bidra positivt till måluppföljningen av de strategiska målen. Kommunen gör

dock ingen övergripande avstämning av huruvida de fyra strategiska målen förväntas uppnås under 2019.

Vår sammanfattande bedömning är att det likt tidigare verkar saknas tydliga kriterier för när ett strategiskt mål anses uppfyllt. Det framgår inte hur många uppfyllda inriktningsmål som krävs för att ett strategiskt mål ska bedömas uppfyllt. Ett flertal inriktningsmål bedöms också svåra att mäta vilket gör det utmanande att göra en övergripande avstämning av måloppfyllelsen. Vi har av den anledningen avgränsat vår bedömning till att omfatta enbart de finansiella målen för god ekonomisk hushållning.

3.2 Balanskravet

En kommun ska enligt kommunallagen göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Från och med 2013 har kommuner och kommunalförbund möjlighet att använda sig av de nya reglerna om resultatutjämningsreserv, RUR. Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. RUR är frivillig att tillämpa, de kommuner och landsting som tänker göra det måste besluta om hur reserven ska hanteras. Detta ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige ska besluta om.

Ett balanskravsunderskott ska regleras senast tre år efter att det har konstaterats i årsredovisningen. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur en reglering ska ske. För att inte tid går förlorad bör åtgärder sättas in så fort som möjligt. Enligt prop 2003/04:105 bör det åtminstone översiktligt i delårsrapporten framgå vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens prognostiserade underskott för året uppgår till -7 mkr. Resultatet justeras med reduktion av realisationsvinster med 1 mkr. Justerat resultat enligt balanskravet förväntas då bli negativt med -8 mkr. Av tidigare års avsatta medel för särskilda ändamål i balanskravsredovisningen beräknas 11 mkr tas i anspråk. Dessa medel avser tidigare års överskott från flyktingverksamheten och har avsatts för att möta framtida förmodade kostnadsökningar. Balanskravsresultatet efter ianspråktagande av särskilda medel uppgår till 3 mkr. Det finns inga underskott från tidigare år att återställa.

Vår bedömning är att kommunen kommer klara balanskravet för helåret genom att ianspråkta del av tidigare års avsättningar för särskilda ändamål i balanskravsredovisningen. Hanteringen med avsättning och ianspråktagande av medel för särskilda ändamål framgår inte av KL men bedöms ändå ge en mer rättvisande bild jämfört med en avsättning i balansräkningen

3.3 Resultaträkning

3.3.1 Analys av Resultaträkning

Nedan presenteras en översiktlig jämförelse:

Belopp i mkr	Utfall 2019-08-31	Utfall 2018-08-31	Prognos 2019	Budget 2019	Utfall 2018
Verksamhetens netto- kostnader	-536	-510	-845	-825	-810
Förändring i %, jmf med föregående år	5	5			
Skatteintäkter och statsbidrag	557	536	835	834	804
Förändring i %, jmf med föregående år	4	2			
Finansnetto	2	3	3	3	4
Årets resultat	23	29	-7	12	-2

Det prognostiserade resultatet för 2019 uppgår till -7 mkr vilket är 19 mkr lägre än budget. Det förklaras till stor del av att Valfärd- och arbetsmarknadsnämnden prognostiserar ett underskott på ca -18 mkr jämfört med budget. Underskottet beror enligt kommunen på ökade kostnader för försörjningsstöd till följd av tidigare års flyktingmottagande.

Under 2019 kommer kommunen erhålla ett tillfälligt statsbidrag för ökade kostnader i samband med flyktingmottagande uppgående till 13,6 mkr. Bidraget betalas ut månadsvis och kommunen har hittills erhållit 9,1 mkr under året.

Baserat på kommunens prognos för 2019 kommer kommunens nettokostnader öka med 4,3 % samtidigt som skatteintäkter och statsbidrag ökar med 3,9 % jämfört med föregående år.

3.4 Balansräkning

Nedan visas en översiktlig ekonomisk jämförelse.

<i>Belopp i mkr</i>	Kommunen	
	2019-08-31	2018-12-31
Balansomslutning	460	444
Redovisat eget kapital	292	269
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	8	-18
<i>Redovisad soliditet</i>	63 %	60 %
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse</i>	2 %	-4 %
Omsättningstillgångar	169	154
Kortfristiga skulder	150	157
<i>Balanslikviditet</i>	112 %	98 %

Kommunen har investerat för 14 mkr under perioden varav de största är IT-investeringar, fiberutbyggnad, byte av VA-ledningsnät och beläggningsarbeten. Investeringsbudget för 2019 uppgår till 43 mkr och förväntad budgetavvikelse för 2019 uppgår till 1 mkr.

Pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelser uppgår till 284 mkr.

Baserat på kommunens resultatprognos avseende 2019 blir utfallet för delåret relativt missvisande. Det prognostiserade resultatet för 2019 uppgår till -7 mkr jämfört med redovisat resultat per 31 augusti 2019 uppgående till 23 mkr. Nyckeltalen för 2019 kommer enligt prognosen därmed inte vara lika höga som i tabellen ovan.

3.4.1 Sammanställd redovisning

Enligt kommunal bokförings- och redovisningslagen 12 kap 2§ ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Av författningskommentarerna framgår att ett betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

I RKR R17 Delårsrapport är det upp till varje kommun att avgöra om de kommunala bolagen ska omfattas av delårsrapporten. Att de kommunala bolagen ska ingå torde dock vara nödvändigt eftersom det är fullmäktiges måls för hela kommunkoncernen som ska bedömas.

Åmåls kommun

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2019-08-31

KPMG AB

2019-10-24

I kommunkoncernen ingår förutom kommunen de helägda dotterbolagen Åmåls kommunfastigheter AB och Stadsnät i Åmål AB. I förvaltningsberättelsen redogör kommunen för vilka bolag som ingår i kommunkoncernen samt utveckling av bolagens resultat och ställning. I delåret uppgår resultatet i Åmåls kommunfastigheter AB till 8 mkr och i Stadsnät i Åmål AB till 1 mkr. I delårsrapporten presenterar kommunen ingen sammanställd redovisning för kommunkoncernen.

Vår rekommendation är att Åmåls kommun i kommande delårsrapporter presenterar en sammanställd redovisning för kommunkoncernen eftersom det är fullmäktiges mål för hela kommunkoncernen som ska bedömas.

Karlstad den 24 oktober 2019

Marcus Persson

Auktoriserad revisor

KPMG AB